

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 27 grudnia 2018 r.

Pozycja 188

POSTANOWIENIE

z dnia 12 października 2018 r.

Sygn. akt Tw 8/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej o zbadanie zgodności:

1) art. 2 ust. 2, art. 5 ust. 1a, art. 12 ust. 2, art. 18h, art. 29 ust. 4 i art. 30 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708, ze zm.), w brzmieniu nadanym przez art. 1 – odpowiednio – pkt 3, 5, 8, 16, 20 i 21 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 1321);
z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji;

2) art. 21, art. 22 i art. 25 ustawy z dnia 11 maja 2017 r., o której mowa w pkt. 1
z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1, art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji;

p o s t a n a w i a:

nadać wnioskowi dalszy bieg.

UZASADNIENIE

Do Trybunału Konstytucyjnego wpłynął dnia 10 lipca 2017 r. wniosek Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej (dalej: Federacja) o zbadanie zgodności:

1) art. 2 ust. 2, art. 29 ust. 4 i art. 30 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego

Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708, ze zm.; dalej: ustawa emerytalna), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 3, 20 i 21 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 1321; dalej: ustawa zmieniająca) z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji ze względu na nieuzasadnione zróżnicowanie sytuacji prawnej funkcjonariuszy Służby Celnej i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej względem funkcjonariuszy innych służb mundurowych w zakresie dostępu do świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. c, art. 29 ust. 1-3 i art. 30 ustawy emerytalnej;

2) art. 5 ust. 1a ustawy emerytalnej w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 5 ustawy zmieniającej z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji ze względu na nieuzasadnione zróżnicowanie sytuacji prawnej funkcjonariuszy Służby Celnej i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej względem funkcjonariuszy innych służb mundurowych w zakresie sposobu wyliczania podstawy emerytury;

3) art. 12 ust. 2 i art. 18h ustawy emerytalnej, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 8 i 16 ustawy zmieniającej z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji ze względu na nieuzasadnione zróżnicowanie warunków nabycia uprawnień emerytalnych przez funkcjonariuszy Służby Celnej i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej względem funkcjonariuszy, którzy rozpoczęli służbę przed dniem 1 stycznia 2013 r. w stosunku do pozostałych uprawnionych funkcjonariuszy służb mundurowych;

4) art. 21 ustawy zmieniającej z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1, art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji ze względu na dyskryminujące funkcjonariuszy Służby Celnej i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, którzy złożyli wnioski w ciągu 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej, zasady rozstrzygania wniosków o ustalenie prawa do emerytury w stosunku do pozostałych uprawnionych funkcjonariuszy służb mundurowych;

5) art. 22 ustawy zmieniającej z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1, art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji ze względu na dyskryminujące funkcjonariuszy Służby Celnej i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej zasady określania okresu służby uprawniającego do świadczenia wynikające z ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym;

6) art. 25 ustawy zmieniającej z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1, art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zarządzeniem z 6 czerwca 2018 r. wezwał wnioskodawcę do usunięcia, w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia, braków formalnych wniosku przez:

1) wyjaśnienie rozbieżności pomiędzy „Wykazem organizacji związkowych wchodzących w skład Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej” a rubryką 3 działu 1 Krajowego Rejestru Sądowego nr 0000164223;

2) doręczenie odpisu i pięciu kopii uchwał o wyborze delegatów organizacji członkowskich do Rady Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej;

3) doręczenie odpisu i pięciu kopii uchwał o wyborze członków Komitetu Wykonawczego do Rady Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej;

4) doręczenie odpisu i pięciu kopii uchwał o wyborze Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej;

5) wyjaśnienie, czy przedmiot kontroli stanowi również art. 21 ust. 3 i 5 oraz art. 25 ust. 2 i ust. 4-8 ustawy zmieniającej w związku z brakiem uzasadnienia niezgodności tych przepisów ze wzorcami kontroli.

W piśmie do Trybunału Konstytucyjnego, nadanym 19 czerwca 2018 r., pełnomocnik wnioskodawcy odniósł się do stwierdzonych przez Trybunał braków formalnych wniosku. Odmówił dostarczenia uchwał o wyborze członków do organów Federacji, powołując się na wynikające z art. 17 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 986) domniemanie prawdziwości danych zawartych w KRS. Jednocześnie stwierdził, że art. 21 ust. 3 i 5 oraz art. 25 ust. 2 i ust. 4-8 ustawy zmieniającej nie są przedmiotem kontroli w niniejszej sprawie.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) wniosek przedstawiony przez ogólnokrajową władzę związku zawodowego podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. W postępowaniu tym Trybunał Konstytucyjny w składzie jednego sędziego bada, czy wniosek odpowiada wymogom formalnym (art. 47 i 48 u.o.t.p. TK), czy nie jest oczywiście bezzasadny (art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK), a w szczególności, czy pochodzi od uprawnionego podmiotu (art. 191 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 191 ust. 2 Konstytucji).

2. Wnioskodawca kwestionuje zgodność art. 2 ust. 2, art. 29 ust. 4 i art. 30 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708, ze zm.; dalej: ustawa emerytalna), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 3, 20 i 21 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 1321; dalej: ustawa zmieniająca) z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji. Podnosi, że funkcjonariusze Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej zostali wprawdzie objęci zaopatrzeniowym systemem emerytalnym, ale w jego ramach zostali pozbawieni szeregu świadczeń należnych funkcjonariuszom innych służb mundurowych, w szczególności wsparcia przez państwo ich potrzeb mieszkaniowych.

Uzasadniając zarzut niekonstytucyjności art. 5 ust. 1a ustawy emerytalnej w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 5 ustawy zmieniającej z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji wnioskodawca podnosi, że regulacja ta prowadzi do różnego traktowania podmiotów podobnych.

Zdaniem wnioskodawcy, niekonstytucyjność art. 12 ust. 2 oraz art. 18h ustawy emerytalnej w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 8 i 16 ustawy zmieniającej wynika z ustanowienia dodatkowego warunku nabycia uprawnień emerytalnych przez funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej w postaci ukończenia 55 lat oraz posiadania co najmniej 5-letniego stażu w służbie przy wykonywaniu zadań w zakresie rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania określonych przestępstw i wykroczeń.

Wnioskodawca kwestionuje ponadto zgodność art. 21 ust. 1, 2 i 4 ustawy zmieniającej z art. 32 w zw. z art. 67 ust. 1, art. 67 ust. 1 i art. 2 Konstytucji, wskazując, że ogólny 60-dniowy termin wydania decyzji w sprawie uprawnień emerytalnych został – w odniesieniu do funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej – wydłużony sześciokrotnie, do

12 miesięcy, a ponadto funkcjonariusze ci zostali pozbawieni prawa do odsetek przysługujących funkcjonariuszom innych służb mundurowych.

Uzasadniając zarzut niezgodności art. 22 ustawy zmieniającej z tymi samymi wzorcami kontroli, wnioskodawca zaznacza, że ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799) gwarantowała ciągłość uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy, którą zrywa zaskarżony przepis, ponieważ okres wcześniejszej służby nie jest już traktowany jako okres służby, ani okres równorzędny ze służbą w rozumieniu ustawy emerytalnej.

Zdaniem wnioskodawcy, art. 25 ust. 1 ustawy zmieniającej narusza Konstytucję przez to, że ustanawia dla funkcjonariuszy celnych i celno-skarbowych świadczenie zastępcze – w wysokości 40% średniego uposażenia należnego przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza – nie gwarantujące zaspokojenia podstawowych potrzeb.

3. Trybunał przyjmuje argumentację wnioskodawcy, zgodnie z którą weryfikacja legitymacji poszczególnych osób do reprezentowania Federacji w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym powinna odbywać się na podstawie danych zawartych w KRS.

4. W tym stanie rzeczy Trybunał stwierdza, że skoro złożony wniosek spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK i nie zachodzą okoliczności określone w jej art. 61 ust. 4 pkt 3, to – na podstawie art. 61 ust. 2 tej ustawy – należało postanowić jak w sentencji.

Z powyższych względów Trybunał postanowił jak w sentencji.